

Encoded Archival Description

Λίνα Μπουντούρη
[boudouri@ionio.gr]

Μάρτιος 2006

Έργο «Αναμόρφωση του ΠΠΣ του Τμήματος Αρχιαιονομίας και Βιβλιοθηκονομίας». ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ



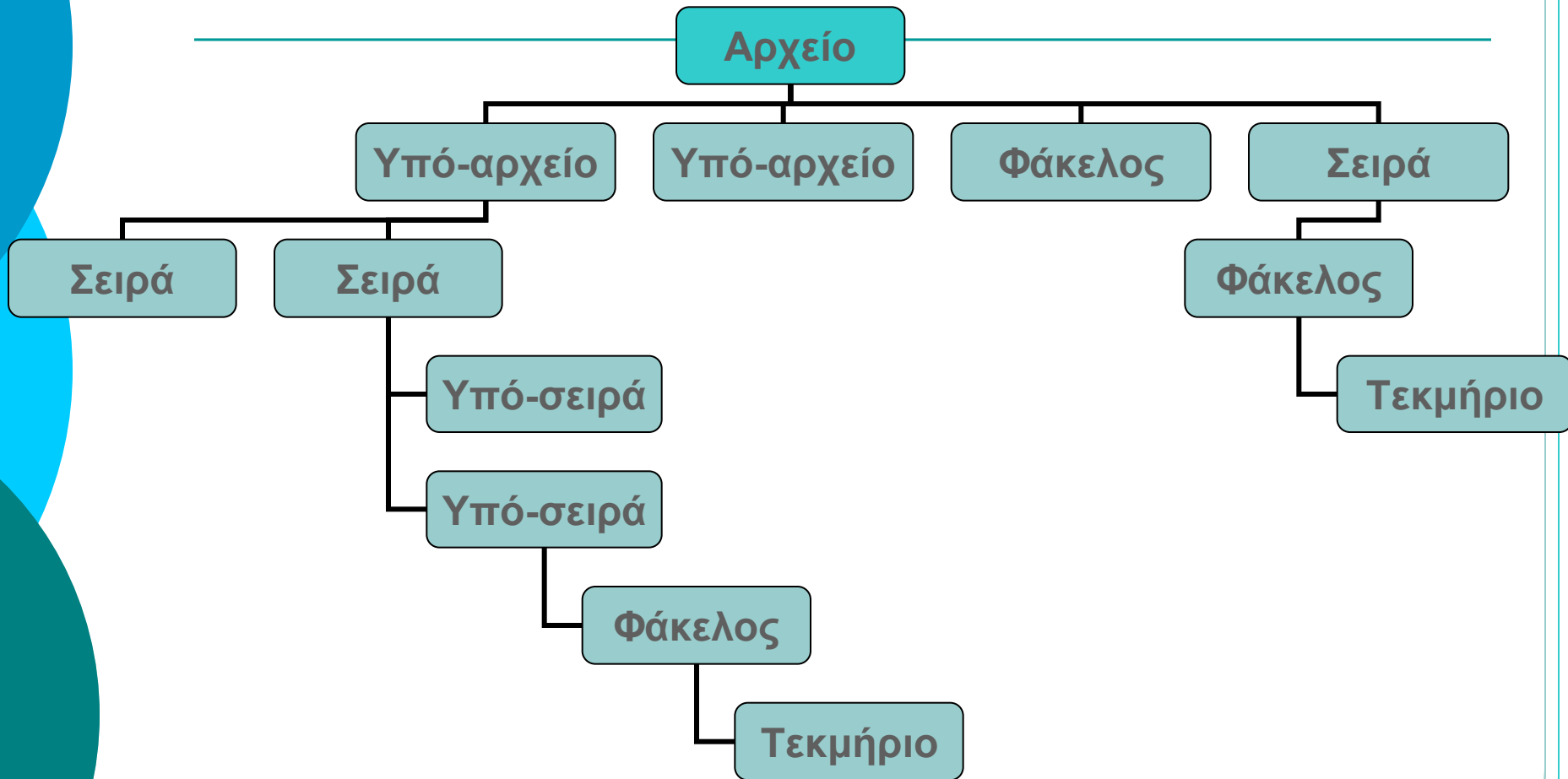

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Εργαλεία έρευνας (Finding aids)

- Τελικό προϊόν της αρχειακής περιγραφής
- Πληροφοριακό εργαλείο το οποίο περιλαμβάνει μεταδεδομένα που εξυπηρετούν την ταύτιση, διαχείριση και ερμηνεία ενός αρχείου και εξηγούν το περιβάλλον δημιουργίας του

Πριν το EAD

- **MARC** (USMARC, UNIMARC κτλ)
- **MARC AMC** (USMARC format for Archives and Manuscript Control)
- **RAD** (Canadian Rules for Archival Description)
- **Describing Archives: A Content Standard**, από τη SAA, 2004
[Αντικατέστησε το: **APPM** (**A**rchives, **P**ersonal **P**apers, and **M**anuscripts)]
- **ISAD (G)**: General International Standard Archival Description



EAD

- Διεθνές πρότυπο
 - ◆ Δημιουργία ηλεκτρονικών εργαλείων έρευνας
 - Ορισμός και έλεγχος της ιεραρχίας
 - Προσδιορισμός περιεχομένου και περιβάλλοντος παραγωγής
 - Ευρετηρίαση και ανάκτηση της πληροφορίας
 - Διάθεση εργαλείων έρευνας στο Διαδίκτυο
 - Δημιουργία ομοιόμορφων βάσεων δεδομένων

EAD

- Περιγραφικά μεταδεδομένα
- Έμπνευση: Text Encoding Initiative (TEI, 1987)
- Πρώτη προσπάθεια: Πρόγραμμα Μπέρκλεϋ του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια (1993)
- SGML/XML DTD
- EAD version 1.0: 1998
- EAD version 2002: η νέα έκδοση
- Η ανάπτυξη του EAD ξεκίνησε από τις ΗΠΑ
- Γρήγορα υπήρξε ενδιαφέρον από τη παγκόσμια αρχειακή κοινότητα
- Society of American Archivists (<http://www.archivists.org/>) και United States Library of Congress (<http://www.loc.gov/ead/>)

ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ...

- Απαραίτητες πληροφορίες
 - ◆ Τίτλος
 - ◆ Όνομα δημιουργού και σκοπός δημιουργίας
 - ◆ Ημερομηνίες
 - ◆ Μοναδικός αριθμός ταυτοποίησης
 - ◆ Διαδικασία πρόσκτησης
 - ◆ Περιορισμοί πρόσβασης και / ή αναπαραγωγής
 - ◆ Υλικό που έχει αποκοπεί από το κύριο μέρος

EAD DTD

- Στοιχεία (elements)
- Γνωρίσματα (attributes)
 - ◆ Γενικά γνωρίσματα (General attributes)
 - ◆ Γνωρίσματα σύνδεσης (Linking attributes)
 - ◆ Γνωρίσματα εμφάνισης (Tabular Display Attributes)

Δομή του EAD

<ead>

<eadheader>

<frontmatter>

<archdesc>

<did>

<accessrestrict>

<acqinfo>

<bioghist>

<scopecontent>

<controlaccess>

<separatedmaterial>

<userrestrict>

<dsc>

<c01>

<c02>

<c02>

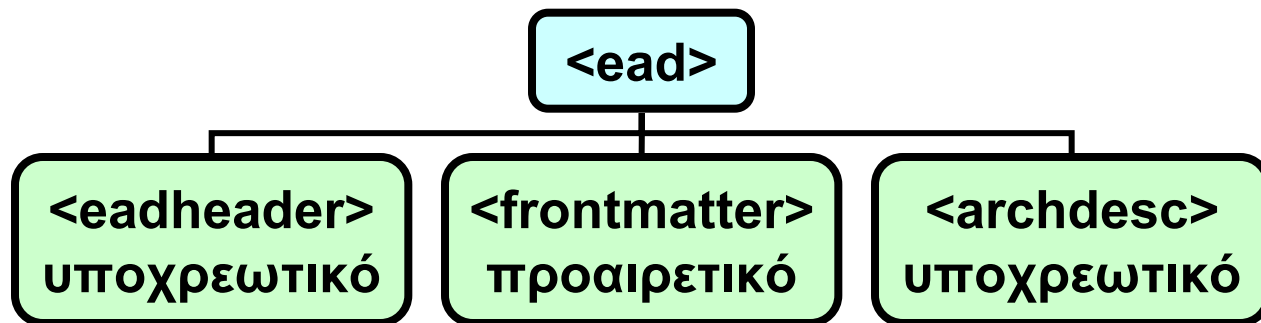
<c03>

<c04>

EAD - Στοιχεία

- Το αρχικό στοιχείο (root element ή document element) του EAD DTD είναι το **<ead>**
- Το <ead> περιλαμβάνει τρία βασικά υπό-στοιχεία:
 - ◆ <eadheader>
 - ◆ <frontmatter>
 - ◆ <archdesc>

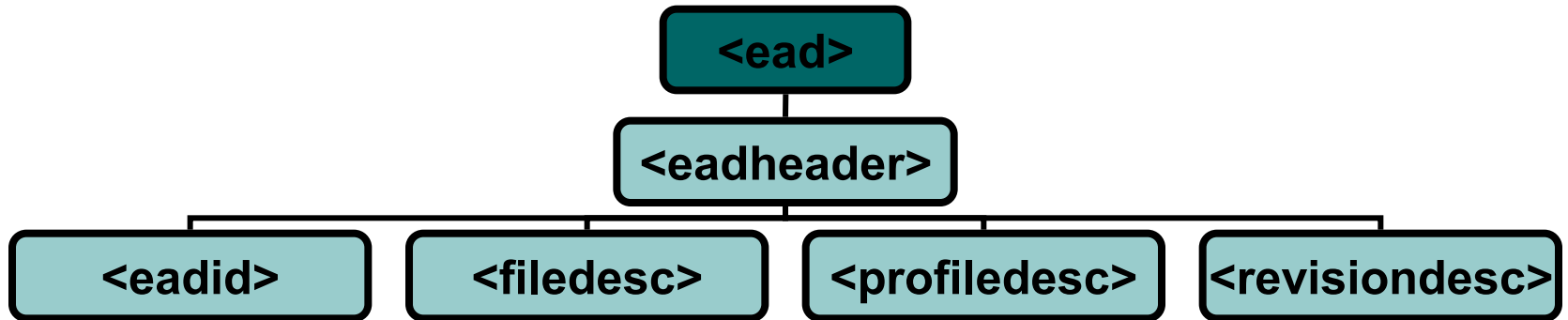
<ead>



<eadheader>

- Υποχρεωτικό στοιχείο
- Βασισμένο σε μεγάλο βαθμό στο TEI header
- Πληροφορίες για το εργαλείο έρευνας και όχι για το αρχείο
- Μεταδεδομένα ηλεκτρονικού εργαλείου έρευνας
- «Ηλεκτρονική σελίδα τίτλου»

<eadheader>



<eadheader>

- <eadid>
 - ◆ Υποχρεωτικό στοιχείο
 - ◆ Κωδικός ταύτισης του εργαλείου έρευνας

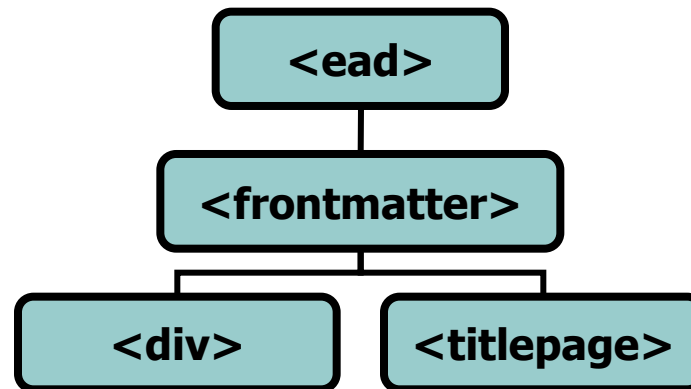
- <filedesc>
 - ◆ Υποχρεωτικό στοιχείο
 - ◆ Βασικές βιβλιογραφικές πληροφορίες για το εργαλείο έρευνας
 - ◆ <titlestmt>, <editionstmt>, <publicationstmt>, <seriesstmt>, <notestmt>

<eadheader>

- <profiledesc>
 - ◆ Πληροφορίες για την κωδικοποίηση του εργαλείου έρευνας
 - ◆ <creation>, <language>, <desrules>
- <revisiondesc>
 - ◆ Πληροφορίες για αλλαγές στο εργαλείο έρευνας
 - ◆ <list>, <change>

<frontmatter>

- Προαιρετικό
- Χρησιμοποιείται για την παροχή πληροφοριών έκδοσης, όπως της σελίδας τίτλου του έντυπου εργαλείου έρευνας ή άλλων προκαταρκτικών πληροφοριών
- <div>, <titlepage>



<archdesc>

- Υποχρεωτικό στοιχείο
- Εργαλείο έρευνας
- Περιλαμβάνει
 - ◆ Επισκόπηση του αρχείου (<did>)
 - ◆ Διαχειριστικές και συμπληρωματικές πληροφορίες (π.χ. <bioghist>, <accessrestrict> κτλ)
 - ◆ Περιγραφή συστατικών μερών (<dsc>)

<archdesc>

<accessrestrict>

<acqinfo>

<appraisal>

<bibliography>

<controlaccess>

<dao>

<descgrp>

<dsc>

<index>

<odd>

<otherfindaid>

<prefercite>

<relatedmaterial>

<scopecontent>

<userrestrict>

<accruals>

<altformavail>

<arrangement>

<bioghist>

<custodhist>

<daogrp>

<did>

<fileplan>

<note>

<originalsloc>

<phystech>

<processinfo>

<runner>

<separatedmaterial>

<archdesc>

- <did>
 - ◆ Υποχρεωτικό στοιχείο
 - ◆ Εμφανίζεται και μέσα στην περιγραφή των συστατικών μερών (<c> και <c01> - <c12>)
 - ◆ Βασικές πληροφορίες για το σύνολο του αρχείου (υψηλότερο επίπεδο)
 - ◆ <unittitle>, <origination>, <langmaterial>, <physdesc>, <unitdate>, <unitid>, <abstract>, <physloc>, <repository> ...

<archdesc>

- <accessrestrict>
 - ◆ Διαθεσιμότητα του αρχείου
- <acqinfo>
 - ◆ Πηγή πρόσκτησης και συνθήκες πρόσκτησης
- <bioghist>
 - ◆ Βιογραφία ή διοικητική ιστορία δημιουργού
- <controlaccess>
 - ◆ Σημεία πρόσβασης
 - ◆ <corpname>, <famname>, <geogname>, <persname>, <subject>, <title>, <genreform> ...

<archdesc>

- <scopecontent>
 - ◆ Επισκόπηση περιεχομένου του αρχείου (σε μορφή κειμένου)
- <separatedmaterial>
 - ◆ Υλικό από την ίδια πηγή που έχει αποκοπεί φυσικά ή εκκαθαριστεί από το αρχείο
- <userrestrict>
 - ◆ Πληροφορίες για τις συνθήκες που επηρεάζουν τη χρήση του αρχείου εφόσον έχει επιτραπεί η πρόσβαση

<archdesc>

- <dsc>
 - ◆ Προαιρετικό στοιχείο
 - ◆ Αναλυτική περιγραφή του αρχείου
 - ◆ Περιγραφή από το γενικό στο ειδικό
 - ◆ Συστατικά μέρη: <c> ή <c01> - <c12>

<archdesc>

- Για τη σύνδεση με ένα ή περισσότερα ψηφιακά αντικείμενα
 - ◆ <daogrp> Digital Archival Object Group
 - <daodesc> Digital Archival Object Description
 - <daoloc> Digital Archival Object Location

```
<daogrp>
  <daodesc>
    <head>Image Sampler</head>
    <p>Explanatory paragraph</p>
  </daodesc>
  <daoloc href="//images/Baker109.jpeg">
    <daodesc>
      <p>Ella Baker, head-and-shoulders portrait</p>
    </daodesc>
  </daoloc>
</daogrp>
```

EAD – Γνωρίσματα

- Πρόσθετες πληροφορίες για τα στοιχεία
- Μεταδεδομένα για τα στοιχεία
- Επεξεργασία από λογισμικό
- «Κωδικοποιημένα δεδομένα»
- Τιμές
 - Σταθερές
 - Προτεινόμενες
 - Ανεξάρτητες

Γνωρίσματα

- level
 - ◆ Ιεραρχικό επίπεδο του τεκμηρίου που περιγράφεται
 - ◆ <archdesc> (Υποχρεωτικό), <c> και <c01> - <c12>
 - ◆ Τιμές: collection, fonds, class, recordgrp, series, subfonds, subgrp, subseries, file, item, otherlevel
 - ◆ π.χ. <archdesc level="fonds">
<c level="item">
<c02 level="subseries">

Γνωρίσματα

- type
 - ◆ Διαθέσιμο για αρκετά στοιχεία, όπως
 - <unitdate> (bulk, inclusive, other)
 - <archdesc> (inventory, register, other)
 - <dsc> (analyticover, combined, in-depth, othertype)

Γνωρίσματα

- audience (external, internal)
- countrycode (π.χ. GR)
- datechar (π.χ. creation, accumulation, modification)
- findaidstatus (π.χ. "edited-full-draft")
- relatedencoding (π.χ. MARC 21)
- encodinganalog (π.χ. 500\$a)
- langcode (π.χ. gre)
- mainagencycode (π.χ. ELIA)
- normal (π.χ. 1756/1868)

Παράδειγμα

<archdesc level="fonds">

<did>

<unittitle encodinganalog="245\$a">Αρχείο Γραμματείας /
Υπουργείου επί των Οικονομικών**</unittitle>**

<unitid countrycode="GR" repositorycode="GAK">256.12**</unitid>**

<unitdate normal="1833/1862">1833-1862**</unitdate>**

<langmaterial>

<language langcode="fre">Κυρίως γαλλικά**</language>**

<language langcode="gre">και δευτερευόντως
Ελληνικά**</language>**

</langmaterial>

<origination>

<corpname>Ανάκτορα, Γραμματεία / Υπουργείο επί των
Οικονομικών**</corpname>**

</origination>

</did>

Παράδειγμα

<accessrestrict><p>Δεν υπάρχουν περιορισμοί πρόσβασης**</p></accessrestrict>**

<acqinfo><p>Η πρόσκτηση από τον αρχειακό φορέα πολλών αρχείων του δημόσιου τομέα του 19ου αιώνα ήταν ιδιαίτερα δυσχερής...**</p></acqinfo>**

<bioghist><p>Στις 25 Ιανουαρίου / 1 Φεβρουαρίου 1833 καθιερώθηκε, με διάταγμα της Αντιβασιλείας, οι διευθύνοντες στα Υπουργεία να φέρουν τον τίτλο του «Γραμματέως της Επικρατείας»...**</p></bioghist>**

<controlaccess>

<controlaccess>

<subject>Ελληνική Επανάσταση**</subject>**

<subject>Οικονομικά**</subject>**

</controlaccess>

</controlaccess>

<scopecontent><p>Το αρχείο της Γραμματείας διαρθρώνεται ως εξής:...**</p>**

</scopecontent>

Παράδειγμα

```
<dsc>
  <c01 level="subfonds">
    <did>
      <unittitle>Υπο-αρχείο Ανακτόρων</unittitle>
      <unitdate>1833-1844</unitdate>
      <origination>
        <corpname>Ανάκτορα</corpname>
      </origination>
    </did>
    <c02 level="series">
      <did>
        <unittitle>Δάση</unittitle>
        <unitdate>1833-1844</unitdate>
      </did>
      <c03 level="file">...</c03>
    </c02>
  </c01>
</dsc>
```

Δημιουργία εργαλείων έρευνας

- Επεξεργαστής κειμένου (Notepad, UltraEdit-32 κτλ)
ή
- XML editor (π.χ. EAD Manager, XMetal, XMLSPY κτλ)
 - ◆ EAD DTD
 - ◆ “Well-formed” και “Valid”
 - ◆ Οδηγός (template)
 - ◆ CSS / XSLT (Cascading Style Sheets / eXtensible Stylesheet Language Transformations)

RLG - Encoded Archival Description

- RLG Best Practice Guidelines for Encoded Archival Description
 - ◆ Επίτευξη βασικής ομοιομορφίας για τη δημιουργία EAD εγγράφων
 - Χρήση συγκεκριμένων στοιχείων και γνωρισμάτων
 - Ανάπτυξη ενός πυρήνα στοιχείων (set of core data elements)
- RLG EAD Report Card
 - ◆ Εργαλείο το οποίο βοηθά την αρχειονομική κοινότητα στην παραγωγή EAD εργαλείων έρευνας, ελέγχοντας αν είναι σύμφωνα με τις οδηγίες RLG Best Practice Guidelines for Encoded Archival Description

Εξέλιξη

- Βελτίωση EAD
- ISAAR (CPF)
- EAC (Encoded Archival Context)
 - ◆ Μονό για παραγωγούς (συλλογικά όργανα, ονόματα προσώπων και οικογενειακά ονόματα)

Χρήσιμες ηλεκτρονικές πηγές

- Encoded Archival Description (EAD) - Official EAD Version 2002 Web Site. (<http://www.loc.gov/ead/>)
- EAD Help Pages (<http://www.archivists.org/saagroups/ead/>)
- Encoded Archival Description - An Introduction and Overview (<http://www.dlib.org/dlib/november99/11pitti.html>)
- THE EAD COOKBOOK 2002 (<http://www.archivists.org/saagroups/ead/ead2002cookbookhelp.html>)

Χρήσιμες ηλεκτρονικές πηγές

- RLG EAD Report Card (<http://www.rlg.org/ead-report-card/>)
- Encoded Archival Context (<http://www.iath.virginia.edu/eac/>)
- ISAD (G) (http://www.ica.org/biblio/cds/isad_g_2e.pdf)
- ΔΙΠΑΠ (Γ) (<http://www.eae.org.gr/dipap.pdf>)

ΣΧΕΤΙΚΑ projects

- The Brown Archival & Manuscript Collections Online (BAMCO) (<http://dl.lib.brown.edu/bamcotest/newindex.html>)
- The Online Archive of California (OAC) (<http://www.oac.cdlib.org/>)
- EAD Finding Aids at the Library of Congress (<http://lcweb2.loc.gov/faid/faidquery.html>)
- Finding Aids for Archival Collections at New York University (<http://library.nyu.edu/findingaids/>)
- The Northwest Digital Archives (<http://nwda-db.wsulibs.wsu.edu/search/index.asp?>)

Οδηγίες υλοποίησης

- RLG Best Practice Guidelines for Encoded Archival Description (<http://www.rlg.org/en/pdfs/bpg.pdf>)
- Online Archive of California Best Practice Guidelines for Encoded Archival Description (OAC BPG EAD) (http://www.cdlib.org/inside/diglib/guidelines/bpgead/oacbpgead_v2-0.pdf)
- Best Practice Guidelines for the Implementation of EAD Finding Aids in Florida Institutions (http://www.fcla.edu/csul/digit/pdf/Florida_guide_revised.pdf)

Οδηγίες υλοποίησης

- Recommended Best Practices for Encoded Archival Description Finding Aids at the Library of Congress
(<http://www.loc.gov/ead/practices/lcp2002.html>)
- Northwest Digital Archives Best Practice Guidelines for Encoded Archival Description (EAD), Version 3 (NWDA BPG)
(<http://nwda.wsulibs.wsu.edu/NWDABPG2005finalEdit.pdf>)
- NCEAD Best Practice Guidelines EAD 2002
(<http://www.ncecho.org/ncead/documents/ead2002/bestpracticeguidelines2.pdf>)